tekst Erik Langerak en Mirjam van Immerzeel
Beeld Vijselaar en Sixma

'100% rookvrij. Een glashelder statement'

Achmea is vanaf 1 januari 2020 een rookvrije organisatie. Geen rookplekken meer. “Een beslissing met lef en compassie”, zegt Michael Rutgers, voorzitter van het Longfonds. Bestuursvoorzitter van Achmea Willem van Duin: “Stoppen met roken is moeilijk. We helpen dan ook iedereen.”

WILLEM VAN DUIN (1960) Willem van Duin is voorzitter Raad van Bestuur van Achmea sinds 2009. Hij trad in 1987 in dienst van het concern. Van Duin is eveneens voorzitter van het Verbond van Verzekeraars, bestuurslid van European Alliance Partners Eurapco en lid van het dagelijks bestuur van VNO-NCW. Ook is Van Duin voorzitter van de International Federation of Health Plans en lid van de Geneva Association.

MICHAEL RUTGERS (1957)
Michael Rutgers is sinds 2006 bestuurder van het Longfonds. Verder is hij onder meer bestuurder bij de Alliantie Nederland Rookvrij, Long Alliantie Nederland en voorzitter van de Samenwerkende Gezondheidsfondsen. Bovendien is hij toezichthouder bij de Vereniging van Zorgaanbieders voor Zorgcommunicatie.

Verjaardagen met sigaretten op tafel, vergaderzalen die blauw stonden van de rook, asbakken op het bureau. En wie er iets van zei, werd zelfs dikwijls weggezet als een zeurpiet. Willem van Duin, bestuursvoorzitter van Achmea, kan zich de 'rookcultuur' van vroeger nog wel herinneren, maar ook de grote omslag. "Er is de afgelopen jaren veel veranderd", vertelt hij. "We zijn ons veel bewuster geworden van de negatieve gevolgen van roken voor de gezondheid. Ook op de werkplek. Gezondheid is niet voor niets een van de pijlers van onze strategie. We vinden het belangrijk dat mensen zich goed en vitaal voelen en daar dragen we graag aan bij. Dat geldt dus ook voor onze medewerkers en iedereen die bij ons over de vloer komt. Dat wij vanaf 1 januari 2020 een rookvrij bedrijf zijn, vind ik daarom een heel logische keuze." Dit betekent concreet dat medewerkers, klanten, leveranciers en andere bezoekers vanaf 1 januari 2020 niet meer kunnen roken in en om de Achmea-locaties. "Alle rookfaciliteiten die nu nog bestaan verdwijnen", aldus Van Duin.

Zorgvuldige voorbereiding

Michael Rutgers, voorzitter van het Longfonds, juicht de stap van Achmea toe. "Dit is precies wat je nodig hebt voor een gezonde toekomst: een integrale, duidelijke boodschap van het bestuur dat er gewoon niet meer wordt gerookt. Maar, het blijft niet bij het roepen van een datum." "Nee, zeker niet", reageert Van Duin. "Zoiets vraagt om een zorgvuldige voorbereiding. We hebben een uitgebreid programma waarmee we op alle mogelijke manieren kijken hoe we alle collega's het beste bij dit besluit kunnen betrekken. Tijdens mijn Nieuwjaarsspeech heb ik de rookstop al aangekondigd, om collega's en onze relaties te laten wennen aan het idee. Leveranciers ontvingen een mailing. We hebben geflyerd op onze locaties en alle receptiemedewerkers bijgepraat, zodat ze ons verhaal kunnen vertellen aan gasten en iedereen die het weten wil. Op elke locatie hebben we bijeenkomsten georganiseerd waar Achmea-medewerkers vragen konden stellen, eventuele zorgen konden uiten, ideeën uitwisselen en suggesties aandragen. We zijn ook alle rookfaciliteiten afgegaan om collega's hulp te bieden bij het stoppen met roken." Ook de 'omwonenden' van Achmea-locaties, vaak andere bedrijven, zijn niet vergeten. "We willen natuurlijk voorkomen dat roken zich verplaatst naar plekken waar andere bedrijven er mogelijk hinder van ondervinden."

Moeilijk te stoppen

Alle voorbereidingen zijn niet voor niets, want uiteindelijk gaat het om mensenlevens. De koude feiten van de gezondheidsrisico's en andere nadelen van roken spreken voor zich. Rutgers somt ze op: "Jaarlijks gaan 20.000 mensen in Nederland dood aan gevolgen van roken. Rokers zijn ook anderhalf keer vaker ziek dan niet-rokers, en werken gemiddeld een uur minder per dag omdat ze rookpauzes nemen. Dat zorgt voor frictie met niet-rokende collega's, die er nu nog vaak niets van durven te zeggen. Bedrijven verliezen zo aan productiviteit." "Als werkgever dragen wij graag bij aan gezonde en vitale medewerkers, één van de pijlers van ons bedrijf", voegt Van Duin toe. "Het past bij wie we willen zijn als organisatie, wat we willen uitstralen en waar we aan willen bijdragen: een rookvrije generatie in 2040, een samenleving waarin het normaal is dat er niet meer wordt gerookt." Tegelijk zijn de mannen zich ervan bewust dat stoppen razend moeilijk kan zijn. "Tachtig procent van alle rokers wil stoppen", vertelt Rutgers. "Jaarlijks doen een miljoen mensen een poging, waarvan maar vijf procent slaagt. Het wrange is ook: hoe vaker je stoppogingen doet, hoe moeilijker het wordt om definitief een punt achter roken te zetten."

'We willen bijdragen aan een rookvrije generatie in 2040'

Naar een helpcultuur

Maar zelfs voor verstokte rokers is een duidelijke deadline als 1 januari 2020 een steun in de rug. Want zo'n besluit vraagt niet alleen lef van het bestuur en management, maar vooral ook om hun compassie, vindt Rutgers. "Wees ruimhartig als werkgever, ga om rokers heen staan om ze te helpen. Met een rookvrijverklaring heb je een glashelder statement dat collega's en leidinggevenden het recht geeft rokers aan te spreken op hun gedrag. Maar ook de verantwoordelijkheid om ze te steunen. Met een community creëer je een helpcultuur in je bedrijf." Van Duin: "Daarom kan iedereen die voor en bij ons werkt gratis een professionele stoppen-met-roken-training volgen. Ook leveranciers zijn van harte welkom. Partners en kinderen mogen ook meedoen. Graag zelfs, want steun vanuit je omgeving is belangrijk om succesvol te stoppen." Het momentum is daar, weet Rutgers. "Elk najaar blijkt 'Stoptober' weer een mooie gelegenheid om samen in een maand te stoppen met roken. En wat voor mensen geldt, geldt ook voor werkgevers. Ook zij kunnen elkaar inspireren tot een omslag. Vanuit het initiatief 'Rookvrije Generatie' bieden we informatie en adviezen voor organisaties. We werken onder meer samen met partijen als Heartbeat Ventures om bedrijven te helpen met de uitrol van de niet-rokersverklaring. Je hoeft als bedrijf niet het wiel opnieuw uit te vinden." Zal echt niemand van Achmea meer roken op 1 januari 2020? Van Duin blijft realistisch: "Vast niet iedereen zal zijn gestopt, maar we zullen altijd blijven stimuleren om gezamenlijk oplossingen te vinden. Wij willen niet alles precies voorschrijven, maar het signaal klinkt nu helder."

Rookvrij Nederland

De steun voor rookvrijbeleid is toegenomen van 65% in 2014 naar 76% in 2019.*

- Het Nationaal Preventieakkoord bepaalt dat alle kinderopvanglocaties, scholen, hogescholen en universiteiten vanaf 2020 rookvrij zijn.
- Vanaf 2025 geldt dit verbod ook in en rond zorginstellingen.
- 22% van de sterfgevallen in het bedrijfsleven komt door roken.
- € 4.500,- per jaar kost een rokende medewerker extra.
- Het verzuim van rokende medewerkers ligt 1,4% tot 3,4% hoger.
- 18,75 werkdagen werkt een rokende medewerker minder dan een niet-rokende medewerker bij een rookpauze van 30 min. per dag (fulltime).

* Volgens KWF-onderzoek, uitgevoerd onder 1127 Nederlanders van 18 jaar en ouder in de periode 25 maart t/m 9 april 2019. Bronnen: KWF en SineFuma / 'Rookvrij! Ook jij?'